

Datum
2016-06-14

Diarienummer
RS160161

Kulturdepartementet

Yttrande över Betänkandet Låt fler forma framtiden SOU 2016:05

Rubricerat betänkande har av Kulturdepartementet skickat på remiss till Region Halland mfl. remissinstanser. Region Halland har inbjudits att lämna synpunkter på betänkandet senast den 21 juni 2016. Regionstyrelsens arbetsutskott har den 14 juni, § 44, avgett följande yttrande.

Region Hallands synpunkter på utredningens förslag

Region Halland har i huvudsak inte något att erinra mot de förslag som betänkandet lägger när det gäller ändringar av Kommunlagen och anser att många av betänkandets förslag är välgrundade och ger ytterligare instrument för ett ökat deltagande i en aktiv lokal demokrati.

Region Halland konstaterar dock att betänkandets konstateranden och förslag inte verkar harmoniera med andra av regeringen tillsatta utredningar. Som exempel kan nämnas arbetet med förslag till ny regionindelning som enbart verkar ha verksamhetsmässiga och organisatoriska utgångspunkter och där de demokratiska och invånarmässiga aspekterna, som detta betänkande lyfter fram, har satts i bakgrunden om ens beaktats i utredningsdirektivet. Samtidigt skulle de problemområden som lyfts i betänkandet exempelvis när det gäller politikens professionalisering, maktförskjutning från fullmäktigeförsamlingarna och ett otydligt idéskapande ytterligare accelerera om regionindelningens kommitténs förslag realiserar.

Detta gäller inte minst den politiska professionaliseringen och där idéutvecklingen i allt större utsträckning skulle bedrivas av anställda policyskapare. Den lokala regionala demokratin riskerar att gå från att lösa invånarens behov, som är det egentliga huvuduppdraget, till att ingå i en för invånarna svårbegriplig, idéanpassad, utförarorganisationen där policyskapandet inte sker på ett lokal/regionalt plan och föga hänsyn tas till lokala variationer.

Den politiska professionaliseringen skulle också påverka representativiteten eftersom uppdragets omfattning skulle innebära stora svårigheter att kombinera familje- och yrkesliv med ett förtroendeuppdrag på ideell basis. Med stor sannolikhet skulle antalet heltidsarvoderade uppdrag öka på bekostnad av det ideella politiska arbetet samtidigt som fullmäktiges roll ytterligare skulle försvagas gentemot styrelsen.

Region Halland delar betänkandets oro över ett ökat avstånd mellan väljare/invånare och politiken. En ny regional indelning skulle innebära att de direktvalda ledamöterna i ett nytt regionfullmäktige skulle få representera väsentligt fler invånare än i nuläget. En ny regionindelning skulle också kunna innebära, beroende på valkretsindelning, att stora väljargrupper skulle bli orepresenterade genom att det politiska parti med sina lokala kandidater inte blir representerade i valkretsen. Region Hallands har gjort egna beräkningar som visar att cirka 20% av rösterna i 2014 års val till regionfullmäktige skulle varit "bortkastade" om en annan regional indelning gällt och med annan valkretsindelning än den nuvarande. Detta om något är den representativa demokratis dilemma.

I dagsläget så är de flesta förtroendeuppdragen på idell basis, även i en medelstor region som Halland. Det stora flertalet av de förtroendevalda är inte hel- eller ens deltidsarvoderade och det gör att man har möjlighet, både genom uppdragens art och geografi, att bedriva sitt uppdrag på fritidsbasis. Detta möjliggörs genom att ha en genomtänkt nämndsorganisation med tydlig ansvarsfördelning som medger ett aktivt och brett deltagande och där uppdraget är en del av det lokala och regionala samhället.

Genom en medveten organisering, där den lokala nivån har betonats, har sambandet mellan invånarna och politik inte brutits. Det politiska policyskapandet har inte heller professionaliserats utan ligger alltjämt på den folkvalda politiska nivån. Att Region Hallands legitimitet är hög bland invånarna syns inte minst på ett osedvanligt högt valdeltagande i valen till regionfullmäktige.

Region Halland vill därför, även om det inte är betänkandets huvudsyfte, starkt påtala vilket problem en ny regional indelning skulle innebära för en utvecklad och aktiv lokal och regional demokrati. Region Halland ser därför som en självklarhet att betänkandets systematiska genomgång av den representativa demokratis dilemman inte minst på lokal och regional nivå och välgenomtänkta förslag till förändringar måste få genomslag i andra pågående offentliga utredningar.

Regionstyrelsen



Mats Eriksson
Regionstyrelsens ordförande



Catarina Dahlöf
Regiondirektör